

Memo

Aan: Michel Wekema
 CC: MultiTeamEvenementen
 Van: Roelof Willemze
 Datum: 17 maart 2022
 Onderwerp: Evenementen en Oekraïne feestdagen
 Ons kenmerk: -
 Bijlagen: -

Inleiding

Het ROT/Kernteam Covid19 wordt momenteel omgeturnd naar het ROT Oekraïne om zo bestuurlijk, en in mindere mate uitvoerend, aandacht te kunnen geven aan de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne. Een logische gedachtegang nu belasting in de ziekenhuizen afneemt tijdens de huidige Covid19-pandemie.

Echter, naast het managen van de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne zullen ook de gevolgen van (langdurig) verblijf van deze vluchtelingen in beeld moeten worden gebracht. Denk hierbij aan ziekenhuiszorg, ook onderwijs aan kinderen maar ook de viering van de feestdagen van deze gemeenschap.

Doel

In deze memo wordt een schets aangeleverd van de feestdagen zodat bijvoorbeeld:

- deze feestdagen kunnen worden opgenomen in de bestaande kalender zoals die opgesteld onder het kernteam Covid19.
- in de communicatie-uitingen naar bijvoorbeeld bestuurders of naar deze gemeenschap hiermee rekening kan worden gehouden.
- deze schets input kan zijn voor de werkgroep scenario's.

Feestdagen Oekraïne

In de onderstaande tabel staan de feestdagen¹ in Oekraïne weergegeven met eventuele afwijkingen ten opzichte van Nederlandse algemene en Christelijke feestdagen. Daarna worden deze feestdagen kort toegelicht indien nodig in bijlage 1.

Naam	Datum	Opmerking
Nieuwjaarsdag	1 januari	
Orthodox Kerstmis	7 en 8 januari	De Russisch Orthodoxe Kerk (+ Servisch en Georgisch Orthodoxe Kerk) viert Kerstmis op 7 en 8 januari. Alle andere Orthodoxe Kerken in Oost-Europa (zoals de Griekse, Bulgaarse, Roemeense, Byzantijnse, etc.) vieren kerst gewoon op 25 december.
Malanka, Orthodox Oudjaar	13 januari	Oudejaarsavond (volgens de Juliaanse kalender) in Oekraïne, Rusland en Wit-Rusland. Jaarlijks op 13 januari, de vooravond van Oud Nieuwjaar.
Orthodox Nieuwjaar	14 januari	Wordt ook Oud Nieuwjaar genoemd
Dag van de Oekraïense eenheid	22 januari	Op 22 januari wordt met de 'Dag van de Oekraïense Eenheid' (День Соборності України) de nationale eenheid gevierd ter herinnering aan de vereniging van de Oekraïense gebieden in 1919. Op deze dag wordt de vlag gehesen en zijn er concerten en (politieke) demonstraties.

¹ Bronnen: www.beleven.org, www.wikipedia.nl, www.citipedia.info

		Sommigen creëren menselijke ketens als symbool van nationale eenheid.
Internationale Vrouwendag	8 maart	Jaarlijks op 8 maart is het Internationale Vrouwendag: de actiedag van de vrouwenbeweging! Internationale Vrouwendag staat elk jaar op 8 maart in het teken van strijdbaarheid en het gevoel van solidariteit van vrouwen overal ter wereld, meestal aan de hand van een specifiek thema.
Orthodox Pasen	24 en 25 april (elk jaar op een andere datum, in 2023 op 16 en 17 april)	De oosters-orthodoxe kerken - ook wel Orthodoxe Kerk of Byzantijnse Kerk genoemd - vieren het Paasfeest in 2022 op zondag 24 april. Men viert Jezus' overwinning op de dood. Na zijn kruisiging op Goede Vrijdag stond hij op uit de dood: verrijzenis. Hierdoor is aan christenen de hoop gegeven op een beter leven nu of na de dood.
Moederdag	8 mei (2de zondag van mei)	Gelijk aan Nederland
Dag van de Overwinning	9 mei	Nationale feestdag
Dag van Europa	21 mei	Officiële feestdag
Dag van de Grondwet	28 juni	Ter herinnering aan de aanname van de grondwet op 28 juni 1996. Officiële feestdag (vrije dag).
Doop van Kyivan Rus		Nationale feestdag
Dag van de Luchtmacht	7 augustus (altijd de eerste zondag van augustus – feestdag)	
Onafhankelijkheidsdag	24 augustus (nationale feestdag)	Na de staatsgreep in Moskou riep het Oekraïense parlement op 24 augustus 1991 de onafhankelijkheid uit. Het land heet sinds de onafhankelijkheid 'Oekraïne' zonder het lidwoord 'de'. 'De Oekraïne' was een grensstreek in de Russische tijd.
Vaderdag	18 september (3 ^{de} zondag van september – feestdag)	
Dag van de Verdedigers van Oekraïne	14 oktober	Sinds 2015 wordt jaarlijks op 14 oktober de 'Dag van de Verdedigers van Oekraïne' gevierd. Officiële nationale feestdag (vrije dag).
Dag van Waardigheid en Vrijheid	21 november	Ter herinnering aan de Euromaidan-protesten van 2013 wordt jaarlijks op 21 november de 'Dag van Waardigheid en Vrijheid' gehouden in Oekraïne.
Dag van de Strijdkrachten	6 december	Sinds 1993 wordt ieder jaar op 6 december in Oekraïne de 'Dag van de Strijdkrachten' gehouden. In het hele land vinden militaire activiteiten plaats, o.a. een kranslegging bij het graf van de onbekende soldaat. In Kiev en Odessa worden vuurwerkshows gegeven.

Invulling feestdagen

Nagegaan zou moeten worden in hoeverre de vluchtelingen invulling willen geven/waarde hechten aan deze feestdagen.

Bijlage 1

Orthodox Kerstmis

De Orthodox Katholieke Kerk volgt de Juliaanse kalender waardoor feesten en vieringen veertien dagen later plaatsvinden dan volgens de westerse (Gregoriaanse) kalender.

Orthodox Kerstmis heeft zijn eigen tradities. Kerstmis is pas compleet met een speciale kerstmaaltijd die bestaat uit twaalf soorten gerechten die symbool staan voor de twaalf apostelen en de twaalf dagen kersttijd (van 25 december t/m 5 januari). Een belangrijk onderdeel van de traditionele maaltijd is een zoete tarwepudding 'kutia' (Wit-Rusland, Oekraïne en delen van Polen) of 'sochivo' (Rusland) genaamd. Ook worden er door zowel kinderen als volwassenen kerstliederen gezongen. In speciale kostuums gaat men de deuren langs en zingt men liederen die gaan over de geboorte van Jezus. De zangers worden beloond met snoep of geld.

De Koptisch Orthodoxe Kerk viert op dezelfde datum Koptisch Kerstmis.

Een feestdag in Abchazië, Bosnië en Herzegovina, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Kosovo, Moldavië, Montenegro, Noord-Macedonië, Oekraïne, Rusland, Servië, Wit-Rusland.

Malanka, Orthodox Oud Jaar

'Malanka' (Маланка, ook wel 'Genereuze Avond' genoemd) herdenkt de feestdag van Melania de Jongere. Vroeger ging men verkleed de deuren langs om te zingen en toneel te spelen. Tegenwoordig kleedt men zich in traditionele Oekraïense kostuums en verzamelt zich in groepen. Men gaat nog wel bij burens, vrienden en familie langs.

Het Oekraïense Nieuwjaar kreeg de naam 'Malanka' vanwege een oud volksverhaal van heidense oorsprong. 'Malanka' is vernoemd naar de Lente, de dochter van Moeder Aarde, die later liefkozend 'Mylanka' (van 'liefhebben') werd genoemd. Volgens de overlevering werd de Lente op een dag ontvoerd door de Duivel. Pas toen ze bevrijd werd, begonnen de bloemen weer te bloeien en het lentegroen zich weer te verspreiden. Met 'Malanka' vierden Oekraïners op symbolische wijze het begin van de lente.

Orthodox Nieuwjaar

In sommige Oost-Europese landen wordt het nieuwe jaar twee keer gevierd. 1 januari is een feestdag, terwijl 14 januari een niet-officiële feestdag is. In Rusland, Macedonië, Bulgarije en voormalige Sovjetrepublieken staat het bekend als 'Oud Nieuwjaar'.

Dag van de Oekraïense eenheid

Het huidige grondgebied van Oekraïne was aan het begin van de twintigste eeuw in het bezit van het Keizerrijk Rusland en het Oostenrijks-Hongaarse Rijk. In 1918 hielden beide rijken op te bestaan. In het voormalige Russische deel ontstond de Oekraïense Volksrepubliek. In het deel dat zich had afgescheiden van Oostenrijk-Hongarije, werd de West-Oekraïense Nationale Republiek uitgeroepen. Op 22 januari 1919 werd er een overeenkomst (Акт Злуки = Akte van Eenwording) getekend, waarin beide Oekraïense republieken officieel samengingen en een eenheid vormden. Het ondertekenen van die overeenkomst wordt beschouwd als de eerste stap in de wording van de moderne Oekraïense staat.

Ook gewoon 'Dag van de Eenheid' / День Соборності / 'Unity Day'. In 1999 ingesteld door president Leonid Koetsjma. Een feestdag in Oekraïne.

Orthodox Pasen

De Goede Week begint in de Orthodoxe Kerk op Palmzondag (Intocht van de Heer in Jeruzalem) en wordt voorafgegaan door Lazaruszaterdag die de opstanding van Lazarus uit de dood herdenkt.

De data rondom Orthodox Pasen 2022 zijn:

- zaterdag 16 april: Lazaruszaterdag
- zondag 17 april: Orthodox Palmzondag
- donderdag 21 april: Orthodox Witte Donderdag
- vrijdag 22 april: Orthodox Goede Vrijdag
- zaterdag 23 april: Orthodox Paaszaterdag
- zondag 24 april: Orthodox Pasen
- zondag 1 mei: Thomaszondag

Orthodox Pasen wordt gevierd in o.a. Servië, Roemenië, Griekenland, Georgië, Rusland en Oekraïne, maar ook in de oriëntaals-orthodoxe kerken: Koptisch, Syrisch, Ethiopisch en Eritrees.

Dag van Waardigheid en Vrijheid

Euromaidan (ook de 'Revolutie van de Waardigheid') is de naam die gegeven is aan de protesten in Oekraïne die op 21 november 2013 ontstonden tegen de regering van president Viktor Janoekovytsj naar aanleiding van diens niet-ondertekening van het associatieverdrag tussen de Europese Unie en Oekraïne. Aanhoudende druk van de protesten leidde uiteindelijk tot het afzetten van president Janoekovytsj.

Euromaidan betekent letterlijk "Europein" en verwijst naar het centrale Onafhankelijkheidsplein in Kiev.